

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂRE

Cererea nr. 3524/10

ARHIEPISCOPIA ROMANO-CATOLICĂ DIN BUCUREȘTI

împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a patra), în ședința din 13 noiembrie 2018, într-un complet format din:

Paulo Pinto de Albuquerque, *președinte*

Egidijus Kuris,

Iulia Antoanella Motoc, *judcători*

și Andrea Tamietti, *grefier adjunct al secției*

Având în vedere cererea sus-menționată formulată la 12 ianuarie 2010,

Având în vedere observațiile guvernului pârât și cele prezentate în răspuns de petent

După ce a deliberat, pronunță următoarea hotărâre:

ÎN FAPT

1. Petentul, Arhiepiscopia Romano-Catolică din București (Arhiepiscopia Romano-Catolică din București), este o comunitate religioasă cu sediul în România, la București. Este reprezentantă în fața Curții de Dl. C.-L. Popescu, avocat la București.

2. Guvernul Român ("Guvernul") este reprezentat de agentul său, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului de Externe.

A. Circumstanțele speței

3. Faptele cauzei, așa cum sunt expuse de părți, se pot rezuma astfel.

1. Contextul dosarului

4. Construite la sfârșitul secolului XIX, catedrala Sf. Iosif din București ("Catedrala") și palatul arhiepiscopal sunt proprietatea petentului. Sunt clasificate ca monumente istorice.

5. În ianuarie 1998, societatea Millennium Building Development S.R.L. ("Societatea M.") a cumpărat mai multe terenuri situate în vecinătatea imediată a acestor bunuri (a se vedea și S.C. *Millennium Building Development S.R.L. împotriva României* (hotărâre) nr. 10787/08, 10 aprilie 2012).

6. Societatea M. a solicitat o autorizație de construire, care i-a fost acordat la 24 februarie 2006 de către primar. Astfel a devenit autorizată să construiască un imobil cu înălțimea de 75 metri, compus din patru niveluri la subsol și nouăsprezece etaje, situat la 1,90 metri de zidul care împrejmuește proprietatea petentului și la 8,65 metri de catedrală.

7. Lucrările au început la 23 martie 2006.

8. Temându-se de consecințele negative asupra solidității catedralei, petentul a întreprins mai multe demersuri pentru a împiedica lucrările.

9. La cererea petentului, Senatul a constituit o comisie de anchetare a împrejurărilor obținerii autorizației de construire. Comisia de anchetă astfel întocmită a solicitat guvernului și Parchetului să verifice legalitatea permisului. Guvernul a instituit o comisie care a recomandat așteptarea încheierii procedurilor judiciare, pe motiv că o intervenție în timpul derulării litigiului ar discredita autoritatea puterii judiciare.

2. Acțiunea în contencios administrativ vizând anularea autorizației de construire

a) Cererea de anulare a autorizației de construire

10. Printr-o acțiune în contencios administrativ introdusă la 28 aprilie 2006 împotriva primarului și a societății M., petentul a solicitat întreruperea provizorie a lucrărilor și, pe fond, anularea autorizației de construire.

11. Printr-o sentință din 10 iulie 2007, tribunalul județean Dolj a ordonat întreruperea provizorie a lucrărilor până la examinarea dosarului pe fond.

12. Lucrările au fost oprite în perioada 10 iulie 2007 - 25 iunie 2009 (paragraful 15 de mai jos).

13. Pe fondul litigiului, prin sentința din 27 februarie 2009, tribunalul județean Dâmbovița a anulat autorizația de construire pe motiv că ar fi trebuit să fie emisă nu de primar, ci de consiliul municipal. Tribunalul a observat de asemenea că lipseau avizul de conformitate al Ministerului Culturii, acordul petentului și o expertiză tehnică privind impactul noii construcții asupra catedralei. Tribunalul a considerat că construcția imobilului prejudiciază zona de protecție de care beneficiază catedrala în virtutea legii privind monumentele istorice.

14. Societatea M. a întocmit recurs împotriva acestei sentințe. Acesta a fost admis prin hotărâre definitivă la 25 iunie 2009 de către Curtea de Apel din Ploiești, care a respins acțiunea petentului.

15. La 25 iunie 2009, lucrările de construcție au fost reluate de societatea M. La 21 octombrie 2010, societatea M. a intrat în posesia imobilului.

16. În urma cererii de revizuire a petentului, prin hotărârea din 3 noiembrie 2010 Curtea de Apel din Suceava a casat hotărârea din 25 iunie 2009 și a confirmat sentința din 27 februarie 2009 care anulase autorizația de construire (paragraful 13 de mai sus).

b) Somarea societății M. de a demola imobilul și procedura aferentă contestației sale

17. În urma anulării autorizației de construire eliberate la 24 februarie 2006 (paragraful 16 de mai sus), primarul a adresat o somație societății M., în vederea începerii lucrărilor de demolare în termen de zece zile.

18. Societatea M. a introdus o acțiune împotriva primarului, solicitând anularea somației menționate, ca fiind lipsită de temei legal și, cu titlu provizoriu, suspendarea executării acesteia.

19. Printr-o hotărâre din 7 martie 2012, tribunalul municipal București a validat cererea de suspendare. În urma recursului părților, printr-o hotărâre pronunțată la 1 noiembrie 2012, Curtea de Apel din București a anulat această hotărâre și a respins cererea de suspendare a executării somației.

20. În ceea ce privește fondul contestației, prin sentința din 4 iunie 2013, Tribunalul municipal București a hotărât să suspende pronunțarea până la rezolvarea definitivă a acțiunii angajate de societatea M. pentru obținerea unei autorizații administrative de reglementare a situației imobilului (paragraful 27 de mai jos).

3. Procedura ce are în vedere demolarea clădirii, angajată împotriva primarului

21. Petentul introduce la Tribunalul județean Dâmbovița o acțiune ce are în vedere demolarea clădirii ridicate în apropierea catedralei, îndreptată împotriva primarului, ținând cont de anularea autorizației de construire (paragrafele 13 și 16 de mai sus).

22. Prin sentința din 28 iunie 2012, tribunalul județean Dâmbovița a admis acțiunea. I-a impus primarului să „pronunțe o hotărâre de demolare a clădirii” și „să ia toate măsurile administrative necesare pentru readucerea terenului adiacent catedralei în starea de dinaintea emiterii autorizației de construire, pentru a (restabili) cadrul natural al zonei de protecție a catedralei”. Primarul a introdus recurs împotriva acestei sentințe.

23. Printr-o hotărâre definitivă din 23 ianuarie 2013, Curtea de Apel Ploiești a respins recursul primarului pe motiv de tardivitate.

4. Procedura ce vizează declararea utilității publice a zonei adiacente catedralei

24. Petentul sesizează serviciile Statului pentru a demara o procedură de declarare a utilității publice pentru lucrările de interes național în zona adiacentă catedralei, incluzând imobilul și terenul pe care este ridicat, conform procedurii prevăzute de legea nr. 33/1994 privind exproprierea din motive de utilitate publică („legea nr. 33/1994”).

25. Deoarece nu a obținut un răspuns satisfăcător, petentul a chemat Statul în judecată pe cale administrativă. Prin hotărârea definitivă din 27 iunie 2012, Înalta Curte de Casație și Justiție (“Înalta Curte”) a acceptat parțial acțiunea, impunându-i Guvernului român să răspundă cererii petentului. Guvernul a oferit clarificări privind această hotărâre.

26. Prin sentința din 19 septembrie 2012, Înalta Curte a respins această cerere. Prin hotărârea din 11 aprilie 2013, a respins și o cerere de revizuire introdusă de guvern împotriva hotărârii din 27 iunie 2012.

5. Acțiunea angajată de societatea M. în scopul reglementării autorizației de construire

27. După ce a solicitat în van Primăriei municipiului București (“primăria”) o autorizație administrativă privind reglementarea imobilului, la 27 februarie 2013, bazându-se printre altele pe articolul 59 alin. 3 din norma de aplicare din 12 octombrie 2009 a legii nr. 50/1991 asupra autorizării executării lucrărilor de construcție (“legea nr. 50/1991”; paragraful 49 de mai jos), societatea M. a sesizat tribunalul municipal București cu o acțiune în vederea obligării acesteia de a îi emite un permis de reglementare. Prin cererea introductivă, societatea M. a urmărit în principal să demonstreze că imobilul a fost ridicat conform cerințelor prevăzute în materie de urbanism, că nulitatea autorizației de construire a fost hotărâtă în virtutea unei incompetențe a autorității care a emis-o și demolarea clădirii, ridicată în perioada de valabilitate a autorizației de construire, reprezintă o prejudiciere a dreptului la respectarea bunurilor sale.

28. La 16 martie 2016, tribunalul municipal București a ordonat realizarea a trei expertize în domeniile construcțiilor civile, riscurilor seismice și arhitecturii și urbanismului.

29. La 7 decembrie 2016, o expertiză tehnico-judiciară de arhitectură și urbanism a fost depusă la dosar. Cât despre celelalte expertize tehnico-judiciare (paragraful 28 anterior), realizarea lor este în prezent suspendată, procedura de căutare a experților judiciari specializați fiind în curs.

30. Conform informațiilor existente la dispoziția Curții, această procedură este încă în curs în primă instanță.

6. Demersurile întreprinse de primar privind executarea sentinței din 28 iunie 2012 a tribunalului județean Dâmbovița

a) Contestarea executării prin clarificarea aplicării sentinței

31. Primarul a formulat o contestare a executării, prin care a solicitat clarificări privind aplicarea sentinței din 28 iunie 2012 și amânarea executării hotărârii executorii.

32. Prin sentința din 15 aprilie 2015, tribunalul județean Dâmbovița a ordonat amânarea executării până la pronunțarea hotărârii pe fond privind contestația la executare.

33. În apel, prin hotărârea din 11 septembrie 2015, Curtea de apel din Ploiești a anulat sentința din 15 aprilie 2015 și a respins cererea de amânare.

34. Pe fondul contestării la executare, prin sentința din 2 octombrie 2015, tribunalul județean Dâmbovița a indicat faptul că sentința din 28 iunie 2012 trebuia să fie clarificată, în sensul că sintagma „hotărârea de demolare a clădirii” implica faptul că documentul intitulat „hotărâre de demolare” să fie emis conform articolului 8 din legea nr. 50/1991, conform căruia demolarea unei construcții și a instalațiilor aferente nu putea fi realizată decât în aplicarea unei autorizații de demolare obținute anterior din partea autorităților competente.

35. În urma recursului petentului, printr-o hotărâre definitivă din 4 aprilie 2016, Curtea de apel din Constanța a respins contestarea executării ca nefondată. Ea a considerat că sentința din 28 iunie 2012 era clară și în măsură să fie executată fără clarificări sau interpretări suplimentare și că primarul era obligat să facă toate demersurile prevăzute de lege în vederea executării obligațiilor cuprinse în această sentință.

b) Demersuri întreprinse în scopul obținerii expertizelor privind demolarea clădirii

36. Prin hotărârea din 25 septembrie 2013, primarul a ordonat realizarea unei expertize tehnice de determinare a modalităților de demolare a imobilului, de estimare a costurilor acestei demolări și de evaluare a impactului asupra clădirilor vecine.

37. În urma acestei hotărâri, la 7 și la 10 februarie 2014, Universitatea de arhitectură și urbanism „Ion Mincu” din București și Universitatea tehnică de construcții din București au fost invitate să prezinte studii privind impactul imobilului asupra construcției învecinate și asupra orașului din punct de vedere urbanistic și arhitectural. La 8, 21 și 30 ianuarie 2015, primăria a intrat în legătură cu experți străini, pentru a obține o analiză privind durata și implicațiile financiare ale lucrărilor de demolare a clădirii.

38. În absența răspunsurilor favorabile din partea experților străini și a universităților românești, la 24 aprilie 2015, municipalitatea București a publicat o ofertă de atribuire a unui contract de lucrări publice având ca obiect, pe de o parte, evaluarea impactului structurii imobilului în ceea ce privește securitatea exploatării și riscului seismic și, pe de altă parte, determinarea modalităților de dezmembrare a imobilului și consecințele acestei operațiuni asupra clădirii vecine. Această ofertă a fost anulată în absența unui răspuns conform.

39. La 11 august 2015, municipalitatea a publicat din nou o ofertă de atribuire, de asemenea anulată în absența unui răspuns.

40. În observațiile prezentate la 29 noiembrie 2017, Guvernul a indicat faptul că până la această dată nici universitățile române, nici experții naționali și internaționali solicitați în vederea depunerii unei oferte tehnico-economice nu au prezentat documentele cerute de primărie.

c) Demersuri întreprinse în scopul obținerii avizului Ministerului Culturii asupra chestiunii demolării clădirii

41. În plus, raportându-se la legea nr. 50/1991, primăria a solicitat Ministerului Culturii emiterea unui aviz privind demolarea clădirii.

42. La 29 iunie 2017, Ministerul Culturii a răspuns primarului că consideră că această chestiune necesită un aviz din partea sa. I-a solicitat transmiterea în acest sens a unui dosar care să cuprindă documentele prevăzute de lege, ca de exemplu documentele necesare pentru solicitarea autorizației de construire, dovada deținerii unui drept asupra imobilului sau terenului, documentația tehnică privind proiectul de construcție, expertizele realizate pentru construcție și un raport de audit energetic.

43. Deoarece nu dispunea de aceste documente, la 30 august 2017 primarul s-a adresat societății M. pentru a le obține. După ultimele informații furnizate de părți, cererea a rămas fără răspuns.

7. Demersurile autorităților în vederea executării hotărârii definitive din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți

44. La 3 iulie 2012, pentru a asigura executarea hotărârii definitive din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți (paragraful 25 de mai jos), Secretariatul general al guvernului a intrat în legătură cu Ministerul Finanțelor publice și autoritățile locale, conform procedurii prevăzute de legea nr. 33/1994. La 10 august 2012, Ministerul Culturii a transmis o versiune incompletă a dosarului privind ancheta prealabilă declarației de utilitate publică către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrația publică și la 28 august 2012 acesta a comunicat celui dintâi documentele complementare solicitate.

45. La 27 martie 2015, un executor judiciar mandatat de petent i-a adresat guvernului o somația ce-i impunea începerea executării hotărârii din 27 iunie 2012 în termen de zece zile, prin adoptarea unei hotărâri de guvern care să proclame utilitatea publică. La 9 aprilie 2015, guvernul a informat petentul că chestiunea a fost analizată în cursul ședinței din 2 aprilie 2015 și Primul ministru a adoptat la 7 aprilie 2015 o hotărâre administrativă publicată în aceeași zi în Monitorul oficial, prin care s-a creat un comitet interministerial. A precizat că acest comitet, format din reprezentanți ai Ministerelor Justiției, Culturii și ai Secretariatului general al guvernului are ca misiune determinarea măsurilor concrete și termenele precise de punere în executare a hotărârii Înaltei Curți.

46. Conform informațiilor furnizate de petent, nu există niciun element nou privind executarea acestei hotărâri.

8. Alte informații privind dosarul

47. Prin sentința din 14 ianuarie 2014, tribunalul municipal București a hotărât să amâne examinarea unei acțiuni civile intentate de petent împotriva societății M., vizând condamnarea acesteia la demolarea imobilului, până la terminarea acțiunii angajate de societatea M. ce are ca obiectiv reglementarea situației imobilului (paragrafele 27-30 de mai sus).

48. Conform unui studiu realizat la 13 martie 2014 la cererea petentului de către societatea Luxemburger Team GmbH, clădirea ar putea fi demolată printr-o demolare etaj cu etaj, în ordinea inversă construcției. Costul total estimat al demolării s-ar ridica la 7,4 milioane euro (EUR). Guvernul indică faptul că, conform estimărilor societății M. publicate în mass-media, costurile demolării s-ar ridica la circa 73 milioane EUR.

B. Drept intern pertinent

49. Articolul 59 alin. 3 din norma de aplicare din 12 octombrie 2009 a legii nr. 50/1991 prevede următoarele:

„În situația în care construcția realizată fără autorizație de construire întrunește condițiile urbanistice de integrare în cadrul construit preexistent, autoritatea administrației publice locale competente poate proceda la emiterea unei autorizații de construire în vederea intrării în legalitate, în coroborare cu luarea măsurilor legale care se impun, numai în baza concluziilor unui referat de expertiză tehnică pentru cerința esențială de calitate „rezistența mecanică și stabilitate” privind starea structurii de rezistență în stadiul fizic în care se află construcția, precum și pentru cerința esențială de calitate „securitatea la incendiu”, numai după emiterea (de către autoritățile competente) Acordului de mediu, în condițiile legii.”

50. Conform dispozițiilor legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru motiv de utilitate publică, declarația de utilitate publică este emisă după realizarea unei anchete prealabile și în urma înscrierii lucrărilor în cauză în planurile de urbanism și amenajare a teritoriului din localitatea în care urmează să se desfășoare. Scopul anchetei prealabile este determinarea existenței elementelor în măsură să justifice interesul național, precum și avantajele economice și sociale, ecologice sau de altă natură care nu pot fi obținute decât pe calea exproprierii. Dosarul de realizare a anchetei prealabile este alcătuit de Ministerul Culturii și trebuie să fie transmis Ministerului Dezvoltării regionale și al Administrației publice.

51. Ancheta menționată este efectuată de o comisie desemnată prin hotărâre guvernamentală și constituită din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice și ai Ministerului dezvoltării regionale și Administrației publice, precum și din reprezentanți ai autorităților locale pe teritoriul cărora trebuie să fie efectuate. În cazul în care comisia concluzionează necesitatea declarării utilității publice a lucrărilor în discuție, cele două ministere întocmesc un proiect de hotărâre de guvern.

CAPETE DE CERERE

52. Invocând articolul 6 din Convenție și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, petentul reclamă absența asigurării de către Stat a executării hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa.

53. Citând articolele 6 și 13 din Convenție, cel din urmă combinat cu articolele 9 și 11 din Convenție, susține că procedura de anulare a autorizației de construire nu a fost echitabilă, nici desfășurată într-un termen rezonabil de judecători imparțiali.

54. În baza articolelor 9 și 11 din Convenție, denunță de asemenea absența protecției juridice a clădirii catedralei.

ÎN DREPT

A. Asupra capătului de cerere rezultat din articolul 6 alin. 1 din Convenția privind neexecutarea hotărârilor interne definitive

55. Invocând articolul 6 alin. 1 din Convenție și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, petentul reclamă imposibilitatea executării hotărârilor definitive pronunțate în favoarea sa. Curtea estimează că, în circumstanțele dosarului, ar trebui examinate afirmațiile petentului exclusiv din punctul de vedere al articolului 6 alin. 1 al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Radomilja și alții c. Croația* [GC] nr. 37685/10 și 22768/12 alin. 114 și 124, 20 martie 2018 și *Ruianu c. România*, nr. 34647/97 alin. 53 și 75, 17 iunie 2003). Acest din urmă articol este formulat astfel, în partea pertinentă pentru cazul de față:

Articolul 6 alin. 1

“Orice persoană are dreptul la o audiere echitabilă a cauzei sale (...) de către un tribunal (...) care va hotărî (...) asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil (...)”

1. Observațiile părților

a) Guvernul

56. Guvernul arată că executarea sentințelor favorabile petentului se dovedește foarte complexă. El precizează că autoritățile interne nu pot ordona demolarea clădirii fără să țină cont de interesele societății M., care are posibilitatea de a obține un permis de reglementare într-o procedură încă în curs în fața jurisdicțiilor interne. Specifică apoi că opinia experților este absolut indispensabilă pentru a determina modalitățile optime de demolare, ținând cont de dimensiunile considerabile ale clădirii și de apropierea sa de fundațiile catedralei.

57. În privința hotărârii din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți, Guvernul descrie dreptul aplicabil și demersurile făcute până în prezent de autorități pentru executarea sa (paragrafele 44, 45, 50 și 51 de mai sus).

b) Petentul

58. Petentul indică faptul că primarul a efectuat un singur demers pentru executarea hotărârii definitive din 3 noiembrie 2010 a curții de apel din Suceava (paragraful 17 de mai sus). Cât despre hotărârea definitivă din 23 ianuarie 2013 a Curții de Apel Ploiești, declară că primarul nu a făcut niciun demers de bunăvoie și toate acțiunile sale vizau întârzierea execuției.

Consideră că demolarea nu ar prejudicia dreptul de proprietate al societății M., pe motiv că imobilul a fost construit în virtutea unei autorizații de construire nule și această societate nu a fost înscrisă ca proprietar al imobilului în cartea funciară. Aduăgă că această hotărâre impune o obligație numai primarului, de emitere a unui act administrativ, în măsură să fie contestat în justiție, inclusiv de societatea M.

59. În ceea ce privește hotărârea definitivă din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți, petentul indică faptul că guvernul român nu a luat măsuri concrete de executare.

2. Evaluarea Curții

a) Principii aplicabile

60. Curtea face trimitere la jurisprudența sa bine stabilită privind neexecutarea sau executarea cu întârziere a hotărârilor interne definitive (vezi, de exemplu, *Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate și Stanomirescu c. România*, nr. 2699/03 și 43597/03 și 43597/07 alin. 55-60, 7 ianuarie 2014). Pentru a judeca respectarea cerinței de executare în termen rezonabil, Curtea ia în calcul complexitatea procedurii, comportamentul părților și al autorităților naționale implicate, inclusiv cel al legiuitorului, precum și obiectul hotărârii de executat (*Dumitru și alții c. România* (dec.) nr. 57265/08 alin. 40, 4 septembrie 2012).

b) Aplicarea acestor principii la cazul de față

61. Curtea observă fără îndoială că petentul are în vedere obținerea prin diferite acțiuni angajate în fața jurisdicțiilor naționale a unei repunerii a terenului învecinat cu bunurile sale în situația anterioară în care se afla înainte de construcția imobilului ce face obiectul litigiului de către societatea M. În urma introducerii acestor acțiuni, interesatul a obținut decizii favorabile, pe care le consideră că-i dau dreptul să reclame luarea de către autoritățile naționale - în speță primarul și guvernul - de măsuri necesare pentru demolarea imobilului.

62. Având în vedere cele de mai sus, Curtea reține că hotărârea din 3 noiembrie 2010 a Curții de Apel Suceava, deși a anulat autorizația de construire a societății M. (paragrafele 13 și 16 de mai sus) nu a ordonat demolarea imobilului. În fapt, anularea autorizației de construire nu conduce automat la demolarea clădirii ce face obiectul autorizației în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rupar c. Slovenia* (dec.), nr. 16480/02 alin. 41, 18 mai 2010).

63. Ea reține de asemenea că, deși primarul a adresat o somație societății M. cerându-i începerea lucrărilor de demolare în termen de zece zile, această somație a făcut obiectul unei contestații din partea societății. Dacă este adevărat că printr-o hotărâre din 1 noiembrie 2012 Curtea de apel din București a respins cererea de amânare a executării acestei somații depuse de societatea M. (paragraful 19 de mai sus), nu este mai puțin adevărat că, fiind vorba de fondul contestației privind legalitatea acestei somații, printr-o hotărâre din 4 iunie 2013 tribunalul municipal București a hotărât amânarea hotărârii până la soluționarea definitivă a acțiunii angajate de societatea M. în scopul obținerii unei autorizații administrative de reglementare a situației clădirii (paragraful 20 de mai sus).

64. Curtea constată că numai în urma angajării de către petent a unei noi proceduri, prin hotărârea definitivă din 23 ianuarie 2013, Curtea de apel din Ploiești a somat primarul să pronunțe o hotărâre de demolare a clădirii și să ia toate măsurile administrative pentru readucerea terenului adiacent catedralei în situația de dinainte de eliberarea autorizației de construire, pentru a restabili cadrul natural al zonei de protecție a catedralei (paragrafele 22 și 23 de mai sus).

65. Curtea observă, de asemenea, că prin hotărârea din 27 iunie 2012, Înalta Curte a impus guvernului să răspundă la cererea vizând adoptarea unei hotărâri de declarare a utilității publice pentru lucrări de interes național privind imobilul și terenul de fundație, în termen de șaizeci de zile de la pronunțarea hotărârii și conform procedurii prevăzute de legea nr. 33/1994. Era vorba despre prescrierea în favoarea părții pârâte a obligației de rezolvare a chestiunii în

cauză răspunzând la cererea care i-a fost adresată de petent, nu despre impunerea unei anumite soluții la această chestiune.

66. Curtea constată astfel că hotărârile judecătorești care atribuie obligații autorităților interne sunt hotărârea definitivă din 23 ianuarie 2013 a Curții de apel din Ploiești și hotărârea definitivă din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți. Prin urmare, trebuie să examineze măsurile luate de autoritățile interne pentru a executa aceste hotărâri.

67. Curtea remarcă fără îndoială că nu este vorba în speță de un dosar tipic de neexecutare a unei hotărâri definitive, în care Statul este responsabil, în fața Curții, de neplata datoriilor organelor sale sau de o neîndeplinire a obligațiilor privind sistemul pus la dispoziție de creditorii pentru executarea hotărârilor judecătorești.

68. De asemenea, arată că dosarul are o complexitate mare, ținând cont atât de obiectul hotărârilor de executat cât și de interesele în cauză. În fapt, demolarea clădirii va avea consecințe asupra intereselor societății M. și, având în vedere costurile operațiunii, asupra interesului general (paragraful 48 de mai sus). La aceasta se adaugă fără îndoială dificultățile practice cauzate de dimensiunile clădirii și apropierea ei de bunurile petentului, a căror importanță istorică este certă (paragrafele 4 și 6 de mai sus).

69. În ceea ce privește executarea sentinței din 28 iunie 2012, devenită definitivă în urma hotărârii din 23 ianuarie 2013 a Curții de apel Ploiești (paragrafele 22 și 23 de mai sus), Curtea observă că primarul a sesizat jurisdicțiile interne cu o contestație la executare al cărei scop era obținerea de clarificări privind conținutul și consistența hotărârii de executat (paragraful 32 de mai sus). În acest sens, este bine să notăm că, în timpul procedurii în cauză, jurisdicțiile interne au ordonat amânarea executării forțate pentru o perioadă de circa cinci luni (paragrafele 32 și 33 de mai sus) și, printr-o hotărâre din 2 octombrie 2015, tribunalul județean Dâmbovița a admis contestația (paragraful 34 de mai sus). Chiar dacă aceasta a fost respinsă prin hotărârea definitivă din 4 aprilie 2016 a Curții de apel Constanța (paragraful 35 de mai sus), obligația care îi revenea primarului conform sentinței din 28 iunie 2012 avea în vedere un subiect controversat, ținând cont mai ales de valoarea economică a bunurilor în cauză și de impactul hotărârii asupra tuturor clădirilor vecine. Prin urmare, nu i se poate reproșa că a întârziat nejustificat procedura.

70. În plus, Curtea constată că Ministerul Culturii nu a putut să-și dea avizul în privința demolării imobilului, pentru că societatea M. nu a furnizat primarului o serie de documente privind imobilul (paragrafele 42 și 43 de mai sus), documente de care *a priori* era singura care dispunea. Autoritățile interne nu sunt responsabile de întârzierea provocată de absența de cooperare a societății M.

71. Curtea notează apoi că primarul a făcut demersuri pentru obținerea de expertize tehnice în vederea determinării modalităților de demolare a imobilului, de estimare a costurilor acestei demolări și de evaluare a impactului său asupra construcției învecinate (paragraful 36 de mai sus). Totuși, conform actelor depuse la dosar, în ciuda inițiativelor primarului (paragrafele 37-39 de mai sus), aceste demersuri nu s-au încheiat în prezent. Curtea nu poate ignora faptul că obstacolele întâlnite sunt reale, dat fiind că, în cadrul procedurii angajate de societatea M. în scopul reglementării situației autorizației de construire, instanța judiciară se lovește de dificultăți în obținerea de expertize tehnice specializate (paragrafele 28 și 29 de mai sus).

72. Curtea nu poate să ignore nici faptul că, în speță, clădirea în litigiu a fost ridicată de o societate privată, care nu a fost parte la procedura îndreptată împotriva primarului privind demolarea acestui imobil (paragraful 21 de mai sus). De asemenea, observă că, în conformitate cu legislația internă, dacă o clădire a fost construită fără autorizație de construire, legislația națională permite obținerea unui permis de reglementare (paragraful 49 de mai sus). Ea reține de asemenea că societatea M. a angajat o procedură administrativă care ar trebui să determine dacă imobilul în cauză corespunde condițiilor cerute de lege pentru reglementarea situației (paragraful 27 de mai sus). De asemenea, reține că, deși terminarea acestei proceduri, în curs în prezent, nu poate repune în cauză obligația de pronunțare a unei hotărâri de demolare impuse primarului prin hotărârea definitivă din 23 ianuarie 2013, este la fel de adevărat că

hotărârea care va fi adoptată în acest dosar va avea consecințe asupra legalității construcției. Astfel că tribunalele interne au hotărât amânarea hotărârii, până la soluționarea definitivă a acțiunii de reglementare, atât în cadrul procedurii ce are ca obiect contestarea legalității somației făcute societății M. de a demola clădirea (paragraful 20 de mai sus) cât și în cadrul procedurii civile inițiate de petent pentru a constrânge societatea M. să demoleze clădirea (paragraful 47 de mai sus). Primarul nu este responsabil de întârzierea astfel provocată.

73. În acest context, în care primarul trebuie să pronunțe o hotărâre de demolare a unei construcții aparținând unui terț care nu a fost parte la procedura litigioasă și care, în virtutea dreptului intern, este îndreptățit să solicite regularizarea situației, Curtea consideră că autoritățile interne trebuie să asigure justul echilibru între interesele diferitelor părți implicate. În ciuda eforturilor de până în prezent ale autorităților interne, rămâne încă de clarificat, prin procedura judiciară demarată de societatea M., problema legalității imobilului în litigiu. Rezultă că, pentru debitorul și creditorul în cauză, litigiul nu este încă rezolvat. De asemenea, cu ajutorul expertizelor tehnice, este bine să se determine impactul concret al demolării imobilului asupra construcției vecine, incluzând imobilele clasate ca monumente istorice ce aparțin petentului.

74. În ceea ce privește hotărârea din 27 iunie 2012 a Înaltei Curți (paragraful 25 de mai sus), Curtea reține că au fost întreprinse anumite acte de executare de către autoritățile competente (paragrafele 44 și 45 de mai sus) și procedura în cauză este complexă, implicând intervenția mai multor ministere (paragrafele 50 și 51 de mai sus).

75. Prin urmare, în împrejurările concrete în speță, dată fiind complexitatea procedurilor de urmat, situația neclarificată încă a legalității imobilului în cauză și faptul că Statul a întreprins demersuri pentru determinarea modalităților de demolare și impactul asupra clădirii vecine, termenele de executare sunt justificate și prejudiciază dreptul de acces la un tribunal al petentului. Curtea estimează că este important să i se dea Statului ocazia de a-și continua eforturile pentru a pune capăt situației generate de construcția imobilului, cu necesitatea asigurării unui echilibru just între interesele în joc.

76. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins, în aplicarea articolului 35 alin. 3 a) și 4 din Convenție.

B. Asupra celorlalte capete de cerere rezultate din articolele 6 alin. 1, 9, 11 și 13 din Convenție

77. În privința celorlalte capete de cerere ale petentului, ținând cont de toate elementele de care dispune și de competența în cunoașterea afirmațiilor făcute, Curtea nu deduce nicio aparență de încălcare a drepturilor și libertăților garantate de Convenție. Rezultă că această parte a cererii este vădit nefondată și trebuie să fie respinsă, în aplicarea articolului 35 alin. 3 a) și 4 din Convenție.

Din aceste motive, în unanimitate, Curtea
Declară cererea inadmisibilă.

Întocmit în limba franceză și comunicat în scris la 6 decembrie 2018.

Andrea Tamietti
Grefier adjunct

Paulo Pinto de Albuquerque
Președinte